

15.01 > 28.08.2022

7
N

**SCHAATTEN VAN
HET MUSEUM
VOOR SCHONE
KUNSTEN EN
KERAMIEK VAN
VERVIERS**

GLOSSOLALIE OVER DE SCHATTEN VAN HET MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN EN KERAMIEK VAN VERVIERS

Een glossolalie, van het Oudgrieks *glôssa*, wat "taal" betekent, en van *laléô* "babbelen", is dus het feit te praten in een opeenvolging van onverstaanbare lettergrepen of in een andere taal dan de persoon tegen wie men spreekt. Een glossolalie is ook een fenomeen dat niet kan uitgelegd worden.

In juli 2021 beleefde Wallonië de ergste overstromingen ooit. Zoals nog andere in Wallonië werd ook de stad Verviers geconfronteerd met een situatie die op dat moment niet uit te leggen viel. Het Museum voor Schone Kunsten en Keramiek werd bijzonder hard getroffen door deze ramp en is sindsdien gesloten voor het publiek. Momenteel wordt door het personeel in de coulissen hard gewerkt om alles op te ruimen en te restaureren om binnenkort terug open te kunnen gaan.

Bij de vernieuwing van de opstelling van een deel van onze zalen bestemd voor hedendaagse kunst hebben we onze collega's voorgesteld om enkele werken uit hun collecties, die het publiek niet meer kan zien, bij ons voor te stellen. Stukken uit de encyclopedische collectie van het museum in Verviers combineren met moderne en hedendaagse werken van Keramis vergde toch wat aanpassingen. Dat heeft geleid tot een ludieke en wat gekken opstelling die heel wat commentaar en tegenstellingen uitgelokt heeft. De taal die daaruit voortvloeide is dus een soort glossolalie, een botsing van zeer verschillende "keramische talen". Deze gids stelt de bezoeker in staat om zich een weg te banen doorheen de sterke momenten van onze verzamelde collecties. Een eerste ensemble van onze genodigden staat autonoom in de grote beuk, terwijl in de zaal XX-XXIe de werken uit onze collecties ondereen staan om onder elkaar te dialogeren. Alle stukken van Verviers staan op een blauwe ondergrond, de kleur van de hemel die voor deze ongebruikelijke reis gekozen werd.

Dit ensemble getuigt van de universaliteit van keramiek. Met deze opstelling hopen we het genoegzaam uitgestraald te hebben dat we gehad hebben tijdens onze samenwerking.

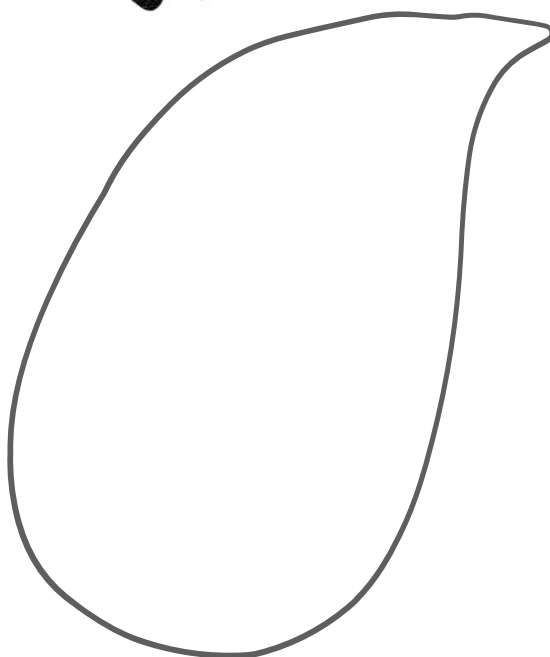
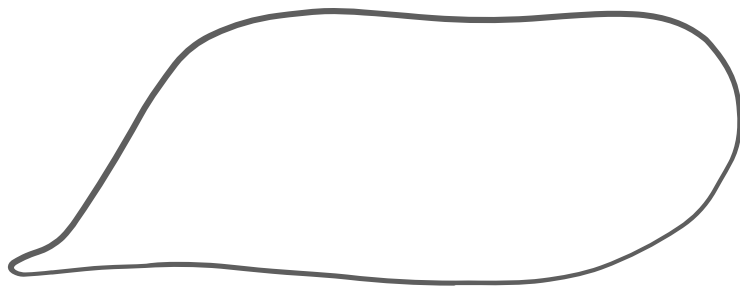
Caroline Henry, directrice van de gemeentelijke Musea van Verviers.

Ludovic Recchia, afgevaardigd bestuurder van Keramis.

De teams van de musea.

WAT ZEGGEN ZE HIER
TEGEN ELKAAR?

VAAS

België – Cristal Val-Saint-Lambert –
Frères Muller

Omstreeks 1905-1908

Geblazen kristal in meerdere lagen,
decor uitgespaard met fluorwaterstofzuur

Collectie Musées de Verviers.

Verworven, 1968

De familie Muller is afkomstig uit de buurt van Bitche in de Moezelstreek. Net als sommige andere families uit de Elzas en de Moezel verhuist ze in 1894 naar Meurthe-et-Moselle na de aanhechting van de Elzas en Moezel door Duitsland in 1870.

De gebroeders Muller, met zijn tieners, komen dus uit een streek waar velen in de talrijke glasbedrijven werkten, onder meer de kristalfabrieken in Saint-Louis-lès-Bitche en Meisenthal. Die laatste maakt overigens tot in 1894 de stukken voor Gallé, jaar waarin hij zijn eigen ateliers opricht in Nancy, rue de la Garenne. De gebroeders Muller werkten eerst in Saint-Louis, ze zijn dus opgeleide arbeiders met ervaring in glastechnieken. Sommigen van hen werkten in de fabriek van Gallé tussen 1894 en 1896. Een jaar later vestigen ze zich in Croismare, juist naast Lunéville, waar ze een bedrijf beginnen. Ze ontwikkelen er een productie van glaswerk in de stijl van die van de gebroeders Daum of van Gallé. De gebroeders Muller richten zich dus op de bijval die de Art nouveau en de toegepaste kunsten kennen. Door de ervaring die ze bij Gallé opgedaan hebben, kennen ze dan ook wat succes.

Op 28 oktober 1905, vestigen twee van de gebroeders Muller, Jean Désiré en Eugène, in Seraing op vraag van Val-Saint-Lambert en werken samen met het kristalbedrijf dat in 1825 opgericht werd door voormalige werknemers van Baccarat. Ze werken er tot december 1908. Het Belgisch bedrijf voert in die periode een dynamisch artistiek beleid, de directeurs Jules en Georges Deprez zoeken artiesten op die nieuwigheden kunnen aanbrengen. Het is in die context dat de gebroeders Muller aangetrokken worden door Val-Saint-Lambert. Ze produceren er stuken in de Daumstijl, vooral vazen, wat er op wijst dat het bedrijf zich wel degelijk wil inspireren op de werken van de School van Nancy. In drie jaar ontwerpen de gebroeders Muller meer dan 400 modellen en onderwijzen ze hun technieken aan de werknemers van Val-Saint-Lambert.

VAAS

Frankrijk – Nancy – Emile Gallé

Omstreeks 1890-1894

Geblazen gekleurd kristal

Tekst gegraveerd in de voet: Cristallerie/

d'Emile Gallé/Nancy/2/Modèle et décor déposés

Collectie Musées de Verviers. Verworven, 1968

Deze artiest heeft heel erg zijn stempel gedrukt op de productie in de periode "Art nouveau". Geboren in Nancy (Lotharingen) in 1846, is Émile Gallé een ontwerper die zijn talenten heeft kunnen ontwikkelen in zeer uiteenlopende domeinen zoals glaswerk, houtsnijkunst, keramiek, plantenkunde, industriële ontwikkeling. Zijn vader, Charles Gallé (1818-1902) had in Nancy al een mooie notoriteit opgebouwd, als kunstschilder, maar ook als fabrikant en handelaar in faïence.

Door het familiebedrijf te verwoegen kan Émile Gallé zijn technische kennis aanwenden en zijn passie voor de plantenwereld, om alle nieuwe wegen van het verwerken van kristal te verkennen. Hij neemt de zaak in 1877 over en ontwikkelt er zijn creaties op glasgebied, in keramiek en houtsnijwerk, alle met veel bijval op de wereldtentoonstelling van die tijd. In elk van zijn werken speelt de natuur een grote rol zoals we kunnen opmerken bij deze vaas: groene kleur, versierd met gebladerte en bloemen in reliëf, de twee handvaten in de vorm van een slang.

Na de dood van Émile Gallé, op 23 september 1904, zet zijn vrouw Henriette Gallé de artistieke en industriële activiteiten van haar man verder, bijgestaan door haar schoonzoon Perdrizet.

NW

SCHOTEL

Turkije – Iznik

Omstreeks 1625-1650

Kiezelhoudende keramiek met engobe,
polychrome fijne email en gouden glazuur
Collectie Musées de Verviers.

Inventaris n° Pir-0000-2539 ; 0753

Met de benaming Iznikkeramiek worden de stukken bedoeld die gemaakt werden vanaf het midden van de XVe eeuw in de stad İznik (het vroegere Nicea) in Turkije.

Het is pas vanaf de jaren 1950 dat kunsthistorici sommige stukken in keramiek, in openbare en privécollecties, beschrijven als Iznikproducties. Voordien werden ze bestempeld als "Ottomaans aardewerk", "keramiek uit Rhodos" of "faïence uit Lindos".

Dit Ottomaans keramiek is het resultaat en de synthese van oude keramiektradities, ontstaan in Byzantium, het nabije Islamistisch Oosten en in China. Aan het kleurpalet, oorspronkelijk blauw en wit wordt uitgebreid, rond 1525, met purper, turkoois, violet, lichtgroen en later nog met zwart en uiteindelijk, rond 1555, met rood.

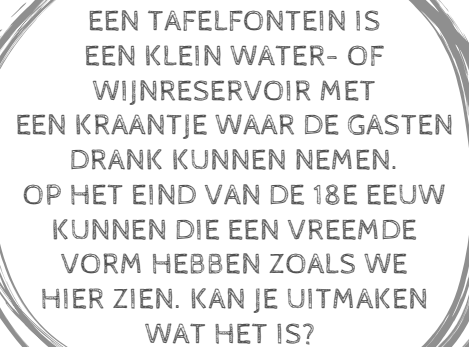
Dit rood is de meest geliefde kleur en wordt het symbool van deze keramiek.

De schittering ervan op een witte ondergrond wordt nog versterkt door een fijne laag transparante glazuur die het volledig oppervlak van het voorwerp en er, eens gebakken in de oven, die schittering aan geeft.

Het karakteristiek decor van de kramiek uit Iznik stamt uit het lokaal repertorium als er tulpen, anjers, hyacinten of rozenbottels uit Anatolië afgebeeld zijn. Aan het Chinees repertorium werden de tweekleurige versieringen blauw/wit ontleend en elementen als papaver, lotusbloem of granaatappel, die in het land niet voorkomen. Men ziet ook personages, dieren op waterkruiken, kannetjes, bierkruiken maar vooral op schotels.

In de ovens in Iznik werden ook talrijke sier- of vloertegels bestemd voor moskeeën en paleizen.

NW

EEN TAFELFONTEIN IS
EEN KLEIN WATER- OF
WIJNRESERVOIR MET
EEN KRAANTJE WAAR DE GASTEN
DRANK KUNNEN NEMEN.
OP HET EIND VAN DE 18E EEUW
KUNNEN DIE EEN VREEMDE
VORM HEBBEN ZOALS WE
HIER ZIEN. KAN JE UITMAKEN
WAT HET IS?

SCHOTEL MET PAUWENDECOR

Nederland – Delft – Plateelbakkerij De Porceleyne
Klaauw (La Griffe de Porcelaine)

2e helft van de 18e eeuw

faïence met tinglazuur, blauw decor groot vuur

Collectie Musées de Verviers. Eigendom van
het museum. Inventaris n° Pir-0000-2444 ; 0699

De Delftse pottenbakkerijen zijn befaamd sinds het begin van de XVIIe eeuw. Italiaanse pottenbakkers die de technieken beheersten om majoliek te maken (Italiaanse faïence) hadden zich in het begin van de XVIe eeuw in Antwerpen gevestigd. Na de inname van de stad door het leger van Filip II in 1585 besloten ze te verhuizen naar Delft.

De opgang van de handel met het verre Oosten, onder meer door de oprichting in Nederland van de Oost-Indische Compagnie in 1602 kunnen stukken in porselein in Europe ingevoerd worden. De Delftse pottenbakkers zien snel dat ze voordeel kunnen halen uit feit dat hun witte klei gelijkenis vertoont met het Chinees porselein.

Logisch dus dat de eerste geproduceerde stukken versierd worden met blauwe Chinese decors die "Delfts blauw" genoemd wordt. Er bestaan ook talrijke andere stukken in faïence met felle kleurrijke decors. De Chinese decors van in het begin maken gaandeweg plaats voor bloem- en vogelmotieven. Delft bereikt zijn hoogtepunt ten tijde dat Lodewijk XIV (1660-1715) over het land heerst. De plateelfabrieken worden alsmat talrijker, met pittoreske namen van voormalige verlaten brouwerijen.

Veel Delfts aardewerk is gemerkt met de namen van die fabrieken, of met de initialen van de eigenaars ervan.

NW

BLAUWWITTE SCHOTEL, « KRAAKPORSELEIN » GENOEMD

China

Fin dynastie Ming (1601-1644)

Hard porselein, zogenaamd "kraakporselein"

Collectie Musées de Verviers.

Inventaris n° Pir-0000-2450 ; 1283

"Kraakporselein", zo noemden de Hollanders het blauwwit porselein dat de Portugese "caraques", zware Portugese schepen, met volgestouwde ruimen lading na lading aanvoerden in de havens...

Geproduceerd in China in de Wanli dynastie (1572-1620), zijn ze te herkennen aan de brede rand onderverdeeld in straalvormige compartimenten, versierd met bloemen, fruit of boeddhistische en taoïstische symbolen.

NW

BORD MET TEKENING EN LEGEND « LA DAME AU PARASOL »

China

Dynastie Qing. Bewind Qianlong (1735-1796)

Hard Polychroom porselein

Collectie Musées de Verviers. Inventaris n° 0567

Gebaseerd op een tafereel uit de Chinese traditie, het decor "de dame met parasol" wordt toegeschreven aan de Amsterdamse plateelschilder Cornelis Pronk (1691-1759). De tekening, die dateert uit 1734-1736, wordt bewaard in het Rijksmuseum in Amsterdam.

De snelgroeiende afzetmogelijkheden van Chinees porselein in Europa in de XVIIIe eeuw leiden tot een verwoede concurrentiestrijd tussen de verschillende handelscompagnieën met Indië.

Het wordt dan ook een gewoonte om een beroep te doen op artiesten en bij hen decors voor schotels, tassen, vazen of soepkommen te bestellen om die dan door Chinese artiesten te laten schilderen. Het motief van de dame met parasol bleef tot na de dood van de ontwerper ervan zeer populair.

NW

SCHOTEL IN IMARISTIJL

Japan

Begin 19e eeuw

Hard polychroom en verguld porselein

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

Inventaris n° Pir-0000-2798 ; 0501

Midden XVIIIe eeuw beleeft China een politiek woelige periode door de overgang van de Ming naar de Qing-dynastie. De productie van porselein voor de uitvoer daalt daardoor sterk, en de Europeanen zoeken andere bij wie ze kunnen kopen. De Hollanders, die het monopolie hebben op de handel met Japan, beginnen dus meteen Japans porselein in te voeren. Dit porselein wordt gekenmerkt door het gebruik van drie hoofdkleuren: kobaltblauw, ijzerrood en goud. Het wordt vooral versierd met bloemmotieven en werd "Imari" genoemd, naar de naam van de haven op het eiland Kyûshû van waar het verscheept werd. Toen de Chinezen de productie van hun porselein opnieuw opdreven, stemden ze hun motieven af op de voorkeur van de Europeanen voor Imari en maakten stukken die in de lijn lagen van Japans porselein, Chinese Imari dus. De Europeanen deden vanaf toen opnieuw zaken met de Chinese producenten omdat hun stukken goedkoper waren dan de Japanse.

NW

GROTE SCHOTEL « FAMILLE ROSE »

China

Dynastie Qing, bewind Qianlong (1735-1796)

Hard polychroom porselein

Collectie Musées de Verviers.

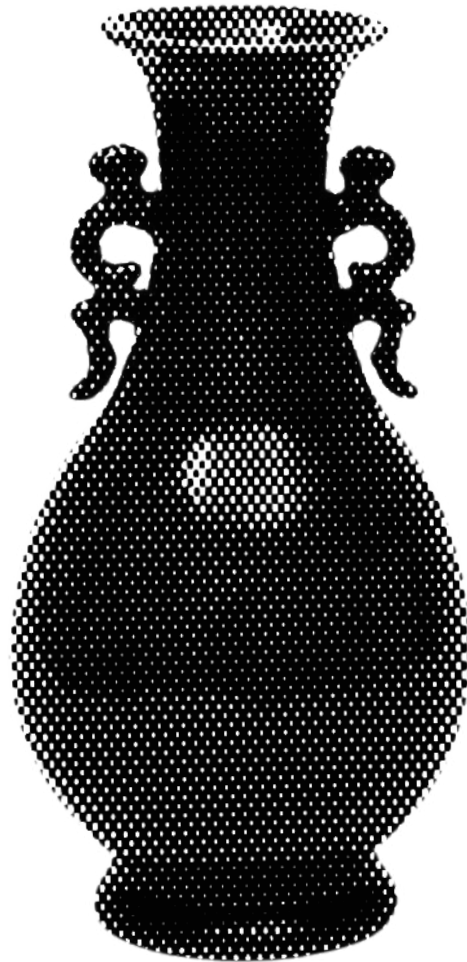
Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

Inventaris n° Pir-0000-2752 ; 0540

Deze grote schotel is versierd met een motief van bloemen (pioenrozen) en twee hanen. Een wit op wit decor versiert de rand (bianco sopra bianco). Het is van de "roze familie".

De classificatie van Chinees porselein met decors in email per familie is het werk van Westerse verzamelaars. Ze beschrijft elke familie in functie van de overheersende kleur. Die termen werden vastgelegd midden XIXe eeuw. Porselein van de familie rose hebben meerkleurige decors waarin de roze tinten domineren en de motieven zijn vaak plantaardig met bloemen en ruikers. Het decor van de roze familie ontstaat tijdens de dynastie van Qing, omstreeks 1720, en viert hoogtij vanaf 1730 onder het bewind van Yongzheng (1723-1735) en Qianlong (1736-1795). Massaal ingevoerd in de XVIIe en XVIIIe eeuw, zal Chinees porselein minder populair worden door de opkomst van Frans porselein, nadat die het fabricagegeheim ervan ontdekt hadden.

NW

KOMMETJE « KORAALROOD »

China

Dynastie Qing. Bewind van Qianlong (1735-1796)

Hard rood monochroom porselein

Collectie Musées de Verviers. Inventaris n° 0519

Uitzonderlijk stuk, zowel door de technische moeilijkheid als voor de esthetische uitvoering, bestemd voor de binnenlandse markt en niet voor uitvoer. Dit eenkleurig porselein werd al gemaakt onder Ming (1368-1644) met een glorieus tijdstip ten tijde van het bewind van keizer Xuande (1425-1435). Daarna verminderde de vraag tot het volledig verdween in de loop van de XVIe eeuw.

Onder de dynastie Qing met het bewind van Kangxi (1662-1722) werden die eenkleurige voorwerpen met koperrood glazuur opnieuw opgewaardeerd. Het kommetje dat hier getoond wordt stamt uit de tijd dat Qianlong (1735-1796) het bewind voerde en is van een technisch hoogstaande uitvoering.

NW

VAAS « HEMELSBLAUW NA REGEN »

China

Dynastie Qing. Bewind Yongzheng (1723-1735)

Hard monochroom blauw porselein

Collectie Musées de Verviers. Inventaris n° 2194

De benaming "hemelsblauw na regen" zou komen uit een gedicht van de beroemde Chinese schrijver uit de tijd van de dynastie Tang, Li Bai (701-762). De vorm van de vaas is een replica van het exemplaar uit de dynastie Song (960-1279) die daardoor ook in de archaïserende smaak valt van keizer Yongzheng (1723-1735).

NW

TIAN SHAN

Bai Ming

2017

porselein

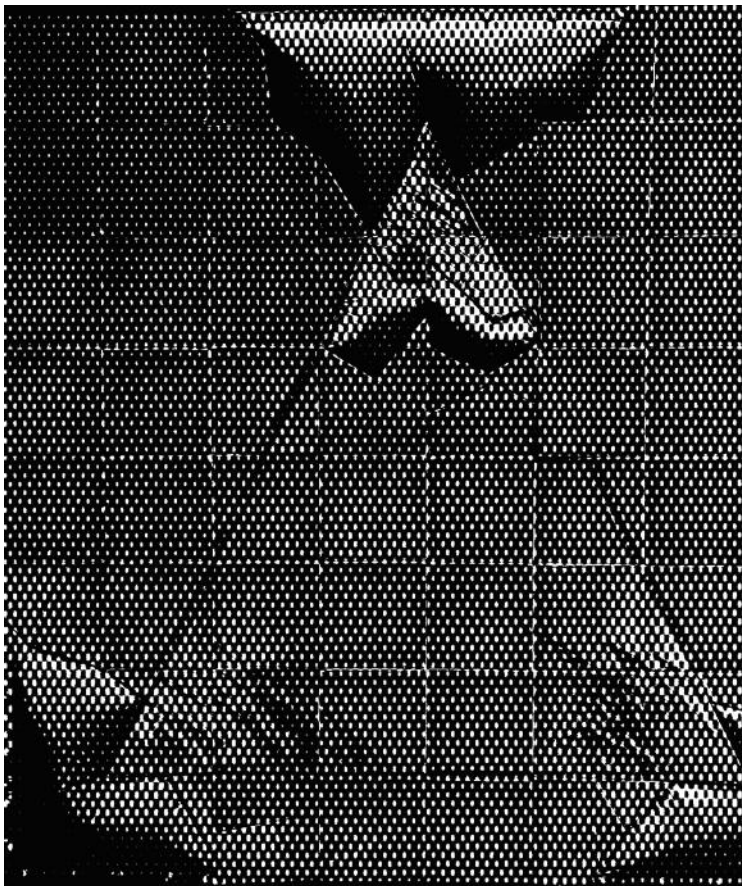
Collectie Keramis – Gift van Bai Ming –

Inv. BFK2021/09

Na de tentoonstelling die in 2019 aan hem gewijd was, heeft de Chinese schilder en keramist meerdere werken aan het museum geschonken.

We hebben hieruit deze beschilderde porseleinen plaat gekozen om te laten dialogeren met de Oosters porseleinen stukken van Verviers. Schilderijen op porseleinen voorwerpen zijn een traditie van de stad Jingdezhen in de provincie Jiangxi. De artiest werd sterk beïnvloed door de abstracte naoorlogse schilders, meer bepaald de schilders van de "Ecole de Paris". Dit voor Bai Ming typisch werk verheerlijkt de kruising van moderne Europese kunst, traditionele Chinese schilderkunst en heel oud porselein, een werk dat dus vragen oproept over de eeuwenoude artistieke verhoudingen tussen het Oosten en het Westen.

LR

FRAGMENTS POUSSIÈRES ("STOFFRAGMENT")

Marc Feulien

1979-1980

Geglazuurde faience

Collectie van de Federatie Wallonië-Brussel,
in bewaring bij Keramis – Inv. 15.724

Collectie Keramis – Inv. BFK2009/11

Grootmeester van illusie, de keramist en beeldhouwer Marc Feulien ontwikkelt, vanaf de jaren 1970, een originele avant-gardistische kijk op keramiek, door gebruik te maken van gezichtsbedrog, wat vergelijkbaar is met wat de pottenbakkers in Bayreuth deden met de meloenvormige terrine uit de collectie van Verviers (vitrine). Hij gebruikt slip om allerlei bestaande materies na te bootsen. Hij gaat op zoek naar waarheid, gerechtigheid en evenwicht. Die zoektocht mondt uit in reliëfs en abstracte composities in gietijzer en steen. Hij is de auteur van opmerkelijke tussenkomsten in openbare ruimtes waaronder een articulatie van kubusvormige volumes in de hall van het cultureel centrum Eden in Charleroi.

In deze twee abstracte reliëfs, allegorieën van een muur in keramiek, bootst hij wandtegels na die loskomen met zelfs hardnekkig stof die ons onderdompelen in een vergeten wereld die gelijkenis vertoont met de postindustriële omgeving van het zwarte land van Charleroi, waar hij opgegroeid is. Marc Feulien was daar lesgever aan de Academie voor Schone Kunsten. Dank zij de vrijgevigheid van zijn vrouw Claire en hun kinderen bezit Keramis nogal wat stukken van Marc Feulien.

LR

PAAR TAFELFONTEINEN MET HANDVATEN

Nederland – Delft

1760-1800

Polychrome faïence met tinglazuur groot vuur

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

Inventaris n° : Pir-1941-234 ; Pir-0000-2380 ;

0717 (boer). Pir-1941-235 ; Pir-0000-2380 ;

0718 (boerin)

Deze fontein met handvaten, lijkend op mensen, uit het eind van de XVIIIe eeuw, zijn representatief voor de evolutie van de aardewerkproductie in Delft. Vanaf 1760 worden de vormstukken van een servies, zoals kommen of potten, niet veel meer gebruikt waarvoor ze eigenlijk bedoeld waren en werden daarom overvloedig versierd om zo decoratief mogelijk te zijn. Het (echt)paar landbouwers dat hier getoond wordt is een duidelijk voorbeeld van die tendens.

NW

ZITTEDE HOND NAAR EEN MODEL VAN BOUSSEMARY (?)

België – Liège – faïencerie van Coronmeuse

1776-1800

Geglacuurde fijne faïence

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

Inventaris n° Pir-1941-210 ;

Pir-0000-2290 ; 0663

Op 11 augustus 1772 wordt de naamloze vennootschap van Saint-Léonard opgericht, een faïencemanufactuur gelegen nabij het klooster van de zusters Recolletten, in het Sint-Leonarduskwartier in Luik. De bouw en de inrichting van de nieuwe fabriek (optrekken van de ateliers, bouw van drie ovens, van een wasserij, een brandstapel, winkels...) duren tot 1775.

MELOENVORMIGE TERRINE

Duitsland – Bayreuth

1761-1767

Polychrome faïence met tinglazuur

Merk B. P. geschilderd in blauw

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

Inventaris n° Pir-0000-2526 ; 0996

De manufactuur van Bayreuth, in Beieren, zonder twijfel één der belangrijkste in Duitsland, bestond van 1714 tot 1835. Het merk B. P. wordt toegeschreven aan Johann Georg Pfeiffer, eigenaar van 1761 tot 1767.

De faïence van Bayreuth, meestal dun, zuiver klinkend en zeer goed afgewerkt, is vaak versierd onder glazuur in blauwe kleur in een beetje zachte lesteentoon, soms opgelicht met geel en mangaanviolett. In Bayreuth werden ook polychrome faïencestukken gemaakt die gelijkenis vertoonden met de meer "gewone" Delftse producten, versierd onder glazuur met bloemenruikers geleend van Straatsburg. Het gezichtsbedrog dat we hier zien in de vorm van een meloen behoort tot die vormstukken die op tafel gezet worden om de genodigden in de luren te leggen. De realisatie van dergelijke stukken was niet mogelijk zonder een erg ervaren en beheerste modelleur.

NW

De manufactuur die geleid wordt door Joseph Boussemary maakt in het begin gewone faïence, maar ook, vanaf 1781-82, fijne faïence. In 1786 geeft Boussemary de leiding van het bedrijf door aan zijn belangrijkste aandeelhouder, Thomas Cambresier die op zijn beurt, in 1802, opgevolgd wordt door Vaust-Aîné.

Op 8 januari 1811, sluit de manufactuur de poorten omwille van onvoldoende fondsen, subsidies en douanebescherming. De hier getoonde zittende hond, een hazewind, zou kunnen gemaakt zijn naar een model van Boussemary in het laatste kwart van de XVIIIe eeuw.

NW

MEDAILLE VAN EEN LID VAN DE FAMILIE BOCH

Groot Hertogdom Luxemburg - Septfontaines -
faïencerie Boch

1780-1795

Geglacuurde fijne faïence

Collectie Musées de Verviers.

Oud fonds Jean Simon Renier.

Inventaris n° Ren-1904-0844 ; Pir-1941-211 ;

Pir-0000-2291 ; 0685

Profielportret van de buste van een man, omringd door een lauwerkroon, een parellint en moulures in reliëf. Momenteel zijn vier portretten van leden van de familie Boch bekend. Ze behoren alle vier tot de generatie van de stichters van Septfontaines.

Het betreft Dominique Boch (1735-1810), zijn zuster Anne-Justine (1743-1821), zijn broer Pierre-Joseph (1737-1818) en de diens vrouw, Marie-Antoinette Nothomb (1752-1805). Het ligt voor de hand te denken dat er minstens nog vier andere moeten gemaakt zijn, die van Jean-François Boch en zijn vrouw Marie-Françoise Bourgeois, en die van Suzanne Boch en haar man, François Michel. Op dit ogenblik kan het hier getoond exemplaar niet geïdentificeerd worden. Het is waarschijnlijk gemaakt tussen 1780 en 1795, jaren die overeenstemmen met de bouwperiode van het familiaal kasteel. Die zelfportretten zouden kunnen beschouwd worden als een bewijs van het succes van de leden van de Bochfamilie.

Die medailles, die geen unieke stukken zijn, werden evenwel maar in een kleine oplage geproduceerd.

NW

PLATEAU « COURTEILLE »

Frankrijk - Sèvres 1764

Zacht polychroom en verguld porselein

Blauw merk met de twee verstrengelde letters "L" en blauwe datumletter "L". Merk "S" van de bloemenschilder Méreaud l'Aîné

die in de manufactuur van Sèvres werkte

tussen 1754 en 1791

Bewaargeving van de Koning Boudewijnstichting, 2021

Het zogenaamde "Courteille" dienblad heeft de vorm van een licht golvend vierkant met twee oortjes in de vorm van rotsige golven die elkaar kruisen, opgelicht met goud. De vorm van dit plateau werd ontworpen door Duplessis, goudsmid van de koning. De eerste vermelding van dit bijzonder model van dienblad, in de registers van de fabriek in Sèvres, was in het inventarisboek (stock) op datum van 1 januari 1759. Het ontwerp van deze vorm gaat dus terug tot het jaar 1758 en het lijkt er op dat het gerealiseerd werd in twee groottes. Het dienblad "Courteille" bestaat ook zonder oortjes, in deze versie werd het gebruikt op kleine tafeltjes, "chiffonnières" (naaitafeltjes).

De naam die dit plateau meekreeg komt van de Marquis de Courteille (1696-1767) die financieel intendant was van Lodewijk XV en, gedurende een zekere tijd, vanaf 1751, koninklijk vertegenwoordiger van de manufactuur van Sèvres.

Deze dienbladen zijn zeldzaam, jaarlijks werden er door het bedrijf amper één of twee van verkocht.

De beschildering van de rand van het plateau, vol bloemen, is van de vaste hand van Pierre Antoine Méreaud, sierschilder die in de manufactuur werkte van 1754 tot 1791. Het centraal tafereel, écht een klein schilderijtje, stelt kindersoldaatjes voor die kaartspelen.

Zo'n dienblad "Courteille" waarvan het motief geschilderd werd door Vincent Vieillard bevindt zich in de Londense Wallace Collection, een andere in de "Pierpont Morgan Collection" in New-York.

NW

OVALE KASTANJESCHOTEL OP ZIJN DIENBLAD

Frankrijk – Sèvres –

Manufacture royale de porcelaine

Omstreeks 1760-1770

Zacht porselein

Blauw merk met twee verstrengelde letters "L"

Merk van de maker: ingedrukt vierkant
toegeschreven aan François Carrette l'Aîné
(actief van 1754 tot 1770) en ook aan zijn zoon
(actief van 1768 tot 1787)

Collectie Musées de Verviers.

Verworven in 1970. Inventaris n° 2086

In Frankrijk hebben slechts weinig ateliers dergelijk voorwerp gemaakt om aan gegoede tafels een gerecht op te dienen dat meestal gewoon in een simpel doekje gegeven werd, erg populair, gekend op het platteland en in de burgerij. In tegenstelling tot wat wel eens geschreven werd, waren die kostelijke stukken in porselein van Sèvres, met overal gaatjes, wel degelijk bedoeld om droog geroosterde kastanjes op te dienen, niet de gesuikerde (die de gaatjes van de kastanjeschotel zouden verstopt hebben), ook niet voor een fruitsalade waarvan het sap het tafellaken zou bevuild hebben, want het dienblad had ook gaatjes! In beide gevallen werden die gerechten opgediend in kommetjes of fruitschalen.

NW

IJSEMMER

Duitsland, Fürstenberg (Nedersaksen) –

Manufacture de porcelaine

Eind 18e eeuw

Hard polychroom en verguld porselein

Blauw merk F

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909. Inventaris Pir-
0000-2653 ; 0435

Ijsemers bestaan uit drie delen: het recipient, de dubbele wand en het deksel. Bij het wegnemen van het afgewerkt mengsel uit de machine, werd het koud dessert in de dubbele wand gestort, die dan op de rand van de ijsemmer geplaatst werd zonder de bodem te raken waar gemalen ijs lag, en ook in het deksel met hoge rand werd ijs gelegd. Dat vormde een koude buffer onder en boven de dubbele wand, om het roomijs tot aan het opdienen koud te kunnen bewaren. Meestal waren er twee ijsemers om twee verschillende smaken aan te kunnen bieden. Het roomijs, sorbet en vooral het delicate granita, "sneeuw" genoemd, konden zo meer dan vier uur fris bewaard worden.

De manufactuur van Fürstenberg in Nedersaksen werd gesticht in 1747 door de hertog van Brunswick en het merk F wordt voor het eerst gebruikt in 1753. De eerste ovens van de porseleinfabriek (1748-1750) werden onlangs blootgelegd en worden beschouwd als de oudste porseleinovens in Europa.

NW

CAROTTAGE SITE A1

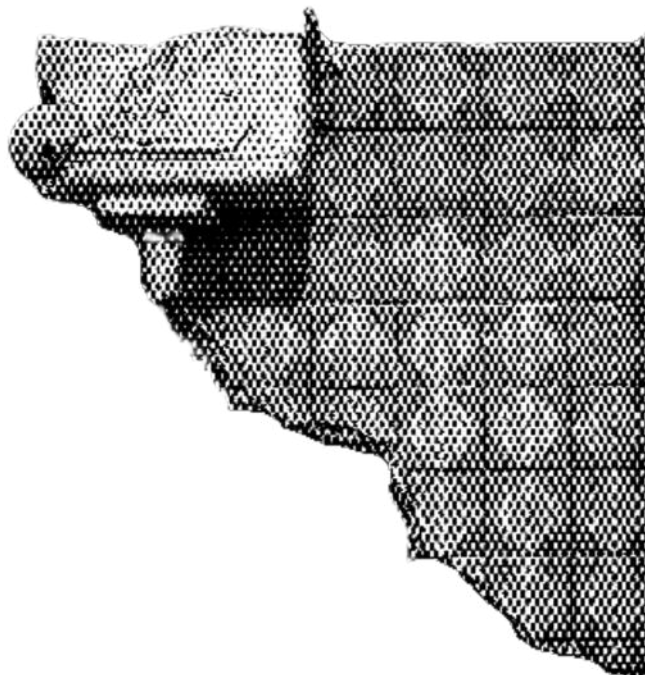
Jacques lezzi

1988

Gebakken klei, geoxydeerde glazuren
Collectie van de federatie Wallonië-Brussel,
bewaarggeving bij Keramis – Inv. 18405

Heerlijk intermezzo, dit werk van Jacques lezzi, leerling van Marc Feulien, dat ook steunt op de principes van gezichtsbedrog. Sinds enkele jaren vastgemaakt aan deze muur, vragen de meeste van onze bezoekers zich af of dit een overblijfsel is van oude sanitaire gebouwen van de faiencerie. Om hen tegen te spreken en de artiest gelijk te geven laten we dit stuk met opzet hangen.

LR

TOUTE RESSEMBLANCE NE SAURAIT ÊTRE QUE FORTUITE (VANESSA) (ELKE GELIJKENIS KAN MAAR LOUTER TOEVALLIG ZIJN)

Charlotte Coquen

2017

Geglazuurde faience, kussen
Collectie Keramis – Inv. BFK2018/93

Beeldend keramiste, geboren in Dieppe in 1982. Sinds een tiental jaar roepen de thematische reeksen van Charlotte Coquen vragen op bij de complexiteit van sociale verhoudingen. Ze vertrekt van eenvoudige aantrekkelijke voorstellingen om ons onder te dompelen in de meanders van de menselijke psychologie. De voorstelling van de slapende kat op een zijden kussen ontstond vanuit een vaststelling over de uitbeelding van huisdieren in genreschilderijen en in binnenhuistaferelen uit de 17e en 18e eeuw.

Het dier, vaak een hond, symbool van trouw, is de getuige van wat omgaat in het hoofd van het zwijgend onderwerp, bij overspel bijvoorbeeld. Hier is het een kat, onbetrouwbaar dier, knus in zichzelf gerold. De titel verwijst naar de verborgen symboliek van het werk. Dit is een uniek exemplaar, dat wel geleid heeft tot een kleine productie van vier stukken die de artieste tijdens haar residentieel zomerverblijf gemaakt heeft in 2018.

LR

ZONDER TITEL

Sophie Nyns

1970

Geglazuurd keramiek
Collectie Musées de Verviers

Figuratieve beeld- en keramiekhoutster, Sophie Nyns studeerde aan de Academie van Watermaal-Bosvoorde en aan La Cambre bij de keramist Pierre Caille.

In het begin creëerde ze een dierenwereld bevolkt met zeemeerminnen, vogels, katten en vrouwen met kattenkoppen. Daarna maakt ze kleine geniepige vrouwtjes. In samenwerking met verscheidene architecten maakt Sophie Nyns ook monumentale werken die geïntegreerd zijn in openbare gebouwen. Haar werken zijn onder meer te vinden in Brusselse en Gentse musea, en dus ook in het museum van Verviers.

NW

ZONDER TITEL

Tony Cragg

1990

Gebakken gedraaide en geassembleerde klei

Collectie van het I.D.E.A.

(Henegouwse intercommunale),

bewaargeving bij Keramis – Inv. DIDEA01

De wereldwijd geprezen werken van Tony Cragg zijn te vinden in alle grootste musea voor moderne kunst. Begin jaren 1980 is hij, met Bill Woodrow, één der belangrijkste leiders van een nieuwe generatie Britse postindustriële beeldhouwers.

Hij werkt met voorwerpen uit technologieën die verouderd zijn, soms gewoon afval, waarmee hij werken maakt die representatief zijn voor een wereld die zijn economisch verval aan het inleiden is. Zijn kritiek op het materialisme is nieuw en radicaal. In 1978 al wordt hij opgemerkt met "New Stones - Newton's Tones" (lett. Nieuw stenen - Newtons kleuren), een installatie die het weerkaatst spectrum van licht in een prisma genereert, spectrum ontdekt door de fysicus Isaac Newton in de 17e eeuw. Als fysicus ziet Cragg in kunst een meer concreet en minder abstract middel om te kijken naar wetenschap en na te denken over de vragen over de wereld. Die revolutionaire visie van toen verbaast ons nu al lang niet meer... Het getoonde werk is even radicaal. Het is een constructie van zes met de hand gedraaide ruwe potten, bijna ready made. Ze worden bijeengehouden door de plasticiteit van de klei in een vorm die als realisme in de materie wil doorgaan. Cragg wil dat we ons vragen stellen over het eind van het pottenbakkersambacht en de eigenheid van de materie keramiek dat elke vervorming voor eeuwig vastlegt.

LR

ANTOINE DE VINCK IN ZIJN ATELIER

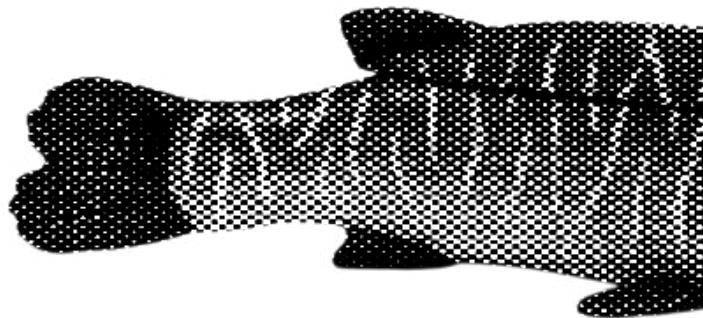
Foto door Rudy Wouters

Omstreeks 1970

Collectie Keramis

Het zicht op het atelier van Antoine de Vinck, leidend figuur van de vernieuwing van de Belgische pottenbakkerij in de jaren 1950-1960, verwijst enigszins naar de potten van Tony Cragg en hun thematiek.

LR

ZITTENDE MARABOU

Jack Jefferys

Omstreeks 1960

Geglazuurd keramiek

Collectie van de Federatie Wallonië-Brussel,

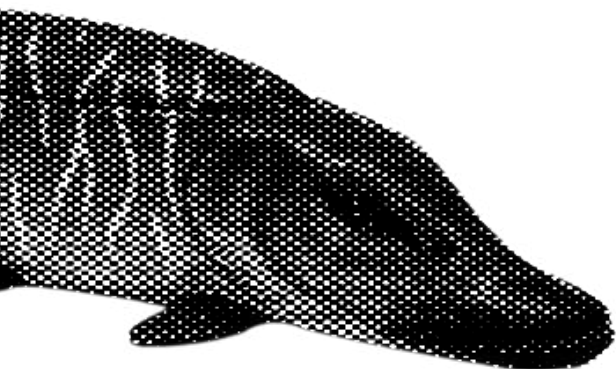
bewaargeving bij Keramis – Inv. 9049

Om bij de volgende stukken te passen heeft Keramis deze marabou van de schilder en keramist Jack Jefferys (1896-1961) gekozen. Als zoon van de Engelse schilder Marcel Jefferys bereidt hij zich natuurlijk voor op een schildersloopbaan. In dat opzicht is hij in 1934 actief binnen de groep "Jeune Belgique" en stelt tentoon in de Brusselse galerij Georges Giroux. De oorlog beslist daar anders over. Als lid van het "Armée Serchrète" tijdens de bezetting schuilt hij bij de pottenbakker Jean Vander Borgh die hem de beginselen van het beroep aanleert. Na de oorlog vestigt hij zich in Rixensart waar hij een bakoven van een kubieke meter installeert om zijn eigen stukken keramiek te kunnen maken.

Het zijn dierenfiguren: beelden zoals deze marabou of terrines van tafelserviezen, ook in de vorm van vogels. Zijn late roeping voor keramiek zal niet erg lang blijven duren.

Als uitstekende modelleur en illusionist van glazuur is Jack Jefferys één van de weinige keramisten die gepubliceerd werd in de collectie Monografieën van de Belgische Kunst.

LR

TERRINE IN SNOEKVORM

Frankrijk – Niderviller

Omstreeks 1770

faience met tinglazuur polychroom decor
natuurlijk klein vuur

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

Inventaris n° Pir-1943-303 ;

Pir-0000-2502 ; 0906

Het is baron de Beyerlé (1709-1786), directeur van de Koninklijke Munt in Straatsburg, die in 1754 de manufactuur van Niderviller opricht, in Lorreinen, samen met artiesten uit Straatsburg en Saksen. Het bedrijf wordt vooral beroemd om zijn groepen en beelden en beelden in faience. In tegenstelling tot de faiencefabriek in Straatsburg worden in Nederviller bijna geen voorwerpen in trompe-l'œil gemaakt.

De terrines in de vorm van vissen daarentegen zijn erg origineel. In het westen van Frankrijk kent men geen andere dan die van Niderviller. Men weet dat het bedrijf forellen, karpers en snoeken gemaakt heeft. Voor het gebruik van die stukken was sterke klei nodig die bestand wastegen de hoge temperaturen in de keuken.

Andere dergelijke stukken die soms voorkomen worden toegeschreven aan fabrieken in Rato (Portugal) en Bassano (Italië). De exemplaren die bewaard werden zijn zeldzaam. Men kan een karper en een snoek in faience van Niderviller bewonderen in het Musée des Arts décoratifs in Straatsburg.

NW

LE COQ WALLON

Voltaire Aubry

Niet gedateerd

Steengoed van Bouffioulx

Collectie van de stad La Louvière,

bewaargeving bij Keramis – Inv. LL C 0006/1955

Dit werk kreeg de voorkeur om de traditie van steengoed te verwoorden in samenspraak met de kruik in steengoed uit de Rijnstreek uit de 16e eeuw en het paard in steengoed van Antoine de Vinck (details volgen op het eind).

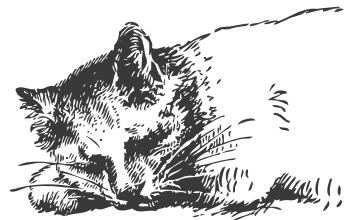
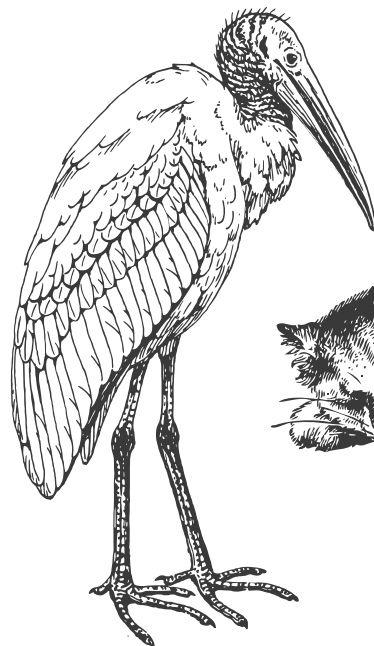
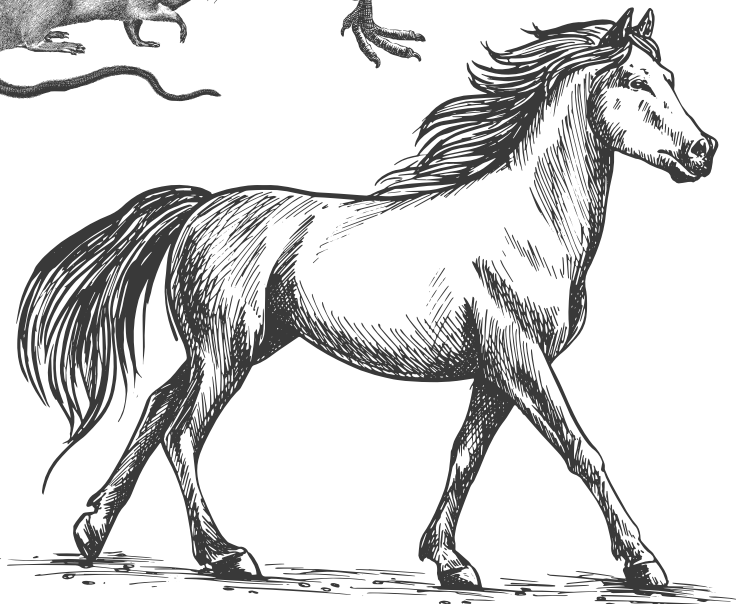
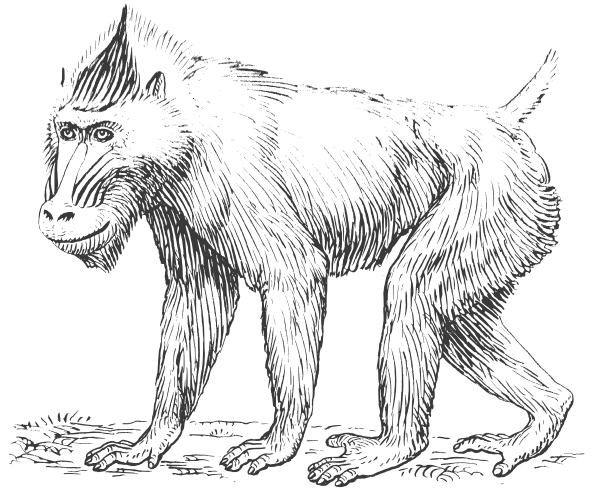
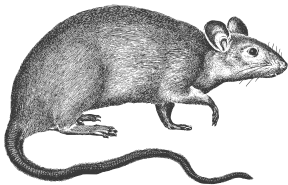
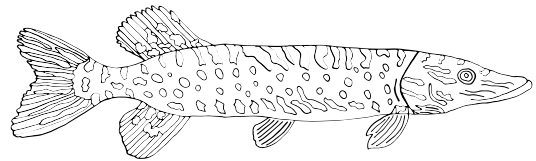
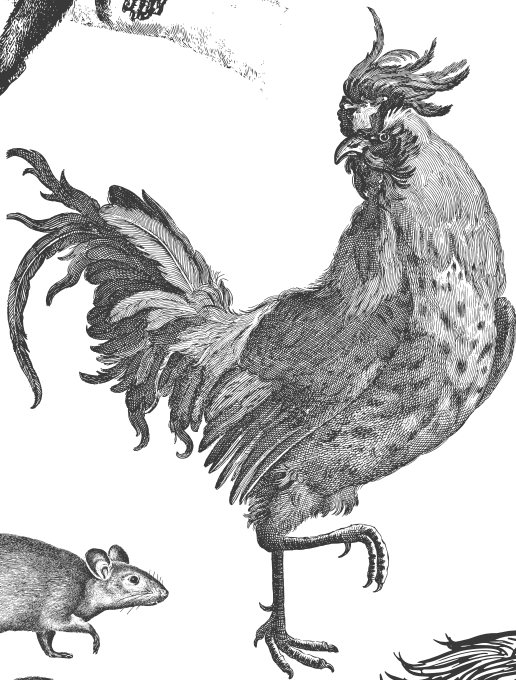
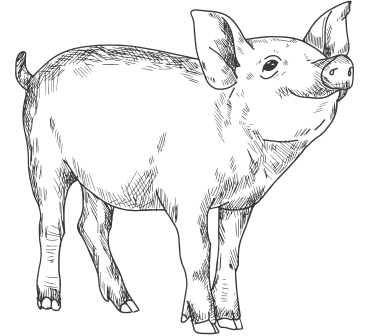
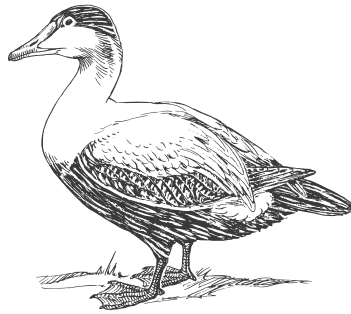
Voltaire Aubry (1904-1963) werd opgeleid als pottenbakker in het familie-atelier en ook door Eugène Paulus in de Industriële School in Châtelet. Hij behaalt daarnaast nog een diploma van lesgever in de Normaalschool van Morlanwelz. Hij geeft les tot in 1964; jaar waarin hij terugkeert naar zijn klein persoonlijk atelier. Het jaar erop volgt hij Roger Guérin op als lesgever pottenbakkerij in de Industriële School in Châtelet terwijl hij keramiek blijft maken tot in 1960.

Na de oorlog houdt hij zich niet alleen bezig met vazen in steengoed, maar maakt ook beeldende stukken, vaak kleine: "De artiest werkt met de karige middelen van een leraar op rust, en creëert in primitieve omstandigheden een wereld vol beelden die hij ziet als lilliputters in een droom" ("Le Journal de Charleroi", 23 oktober 1946, blz. 2).

LR

WELKE VAN
DEZE DIEREN IS NIET
TE ZIEN IN DEZE ZAAL?

ZONDER TITEL

Françoise Pérovitch

2017

Geglazuurde faïence

Privécollectie, bewaargeving bij Keramis –

Inv. DGG.01

Bekend voor haar tekeningen en schilderijen, stapte Françoise Pérovitch in 2007 over van beeldhouwwerk naar keramiek. Dat gebeurt in samenwerking met onafhankelijke keramisten of met ateliers zoals dat van de "Manufacture Nationale de porcelaine de Sèvres" of bij Keramis (2018).

Zowel in haar schilderijen als in haar beelden schetst Françoise Pérovitch personages waarvan de zuiverheid bedreigd wordt, vaak kinderen en adolescenten, maar ook dieren die in een ongerepte maar bedreigde natuur leven. Dit grinnikend gemaskerd kind vertoont gelijkenissen met het volgend stuk.

LR

MINNAARS

Aiko Takamori

2011

Geglazuurd steengoed

Collectie van Frank Steyaert,

bewaargeving bij Keramis – Inv. DFS001

Dit stuk werd in bewaring gegeven door de keramist en verzamelaar Frank Steyaert, lid van de Keramisvrienden. Het werd voorgesteld in Gent in de tentoonstelling *Forbidden Dreamzzzz* in 2013. Na een opleiding aan het Musashino Art College (Japan), wordt Aiko Takamori opgemerkt voor zijn talent en uitgenodigd om in de Verenigde Staten les te geven. Hij bouwt er een belangrijke loopbaan op als lesgever op de universiteit en artiest. In de jaren 1980 wordt hij beroemd met dit soort werken waarin hij innoveert, zowel qua vorm als decor en structuur. Zijn werken, gemaakt uit platen, zijn als opgeblazen omslagen die hij zowel recto als verso beschildert met variaties in de verschillende details. Zijn beelden stellen over het algemeen menselijke verhoudingen voor. Het principe van verbergen en onthullen heeft geleid tot een tweespraak met de linkse groep in porselein van Meissen waar een ander type liefdesintriage uitgebeeld wordt.

LR

MAGOT

Duitsland – Meissen (Saksen) –

Manufactuur van porselein

Eind 18e – begin 19e eeuw

Hard polychroom porselein

Merk met de twee gekruiste degens in het blauw

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

Inventaris n° Pir-1941-347 ;

Pir-0000-2705 ; 0600

Dit zittend personage, grijnzend, afbeelding van de god Poussah of Poutaï (lachende Bouddha), wordt voorgesteld met een dikke spannende buik die over de gekruiste benen hangt. Zijn hoofd, tong en handen kunnen bewegen dank zij een systeem van tegengewichten. Het lijkt er op dat in de oude taal het woord pagode synoniem was van magot. Het betreft een groteske figuur uit China of Japan, geschilderd, getekend, gebeeldhouwd en soms in miniatuur. Er bestaan magots in porselein, in faïence, in brons, in hout, in ivoor, die stuk voor stuk kleine juweeltjes qua afwerking zijn.

NW

DE JONGE BRUID OF DE LIEFDESBRIEVEN, NAAR EEN MODEL VAN MICHEL VICTOR ACIER EN VAN JOHANN CARL SCHÖNHEIT

Duitsland – Meissen (Saksen) – Porseleinfabriek

Omstreeks 1775 -1779

Hard polychroom porselein

Merk met de gekruiste degens en een ster

in blauw (periode Marcolini).

Ingedrukt modelnummer: E70

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

Inventaris n° Pir-1941-331 ;

Pir-0000-2694 ; 0266

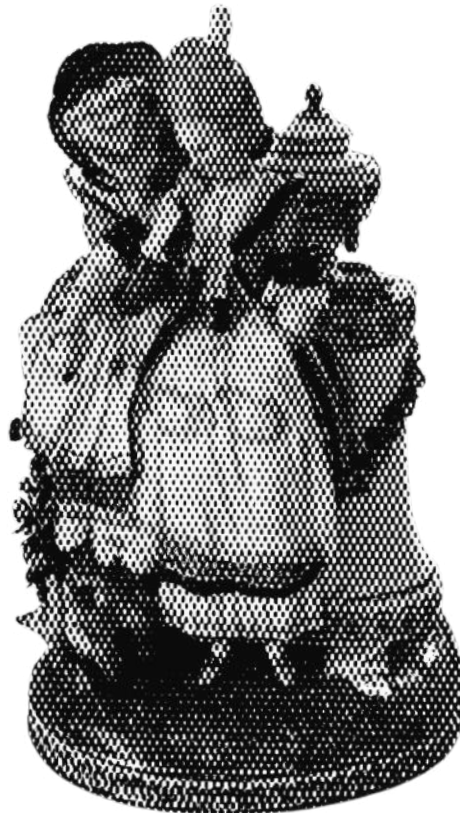
De barokke stijl die de voorganger van Michel Victor Acier, Johann Joachim Kändler, ingevoerd had viel niet meer in de smaak en de porseleinproductie moest afgestemd worden op de meer burgerlijke voorkeur. Een recente thesis over wat bij de porseleinfabriek van Meissen "de période Marcolini" genoemd wordt toont aan hoe de beeldhouwer en modeleur, Michel Victor Acier (Versailles, 1736 – Dresden, 1795) probeerde nieuwe tendensen te lanceren:

het classicisme en het sentimentalisme. Hij wordt in 1764 door de manufactuur van Meissen uitgenodigd om er hoofd van de modelafdeling te worden en creëert er, tot aan zijn pensioen in 1781, een groot aantal figuren en groepen.

In de jaren 1770 werden de traditionele allegorische of groteske thema's vervangen door groepen die intieme huiselijke taferelen voorstelden. De figurines dragen de gangbare kledij uit die tijd in situaties die recht uit het dagelijks leven gegrepen zijn.

Acier blijft vooral bekend voor zijn kinderbeelden. Naast de louter sculpturale groepsbeelden werkte Acier ook mee aan de productie van vaatwerk.

NW

ZONDER TITEL (TWEË APEN)

Ann Cape-Podolsky (1928-1982)

1960

Geglazuurd keramiek

Collectie van de Federatie Wallonië-Brussel, bewaargeving bij Keramis – Inv. 9185

Gediplomeerd in 1950 na een opleiding in het atelier van Pierre Caille, ontwikkelt Anne Cape-Podolsky een imaginaire wereld, naïef en grappig, wat die twee bavianen ook uitdragen. Zoals de andere leerlingen van Pierre Caille van die generatie uit de jaren 1950, blonk Anne Cape vooral uit in het maken van muurtaferelen in keramiek.

LR

ZITTENDE AAP

Oostenrijk – Wenen – Keizerlijke porseleinmanufactuur

Tussen 1750 en 1780

Hard polychroom porselein

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

Inventaris n° Pir-1941-363 ;

Pir-0000-2747 ; 0483

De Weense manufactuur, de tweede in Europa die de technologie van hard porselein beheerste, werd opgericht in 1718, amper acht jaar na die van Meissen.

In het begin is het Weens bedrijf een privé-onderneming, opgericht en geleid door Claude-Innocent Du Paquier. Als die besluit om zich te lanceren in het avontuur van het "wit goud", heeft Meissen nog het monopolie van het fabricagegeheim van hard porselein. Hij slaagt er echter in om een beroep te kunnen doen op de diensten van twee overlopers van de Saksische fabriek: Christoph Conrad Hunger en Samuel Stolzel. Dank zij die "verraders" zal Wenen in staat zijn om een kwaliteitsvol porselein te produceren, wellicht vanaf 1719. In de eerste productie jaren blijft het Weens bedrijf niet bij het nabootsen van Meissen, maar onderscheidt zich daarentegen vaak door de meest originele stukken uit de Europese porseleinproductie, zowel door de vormen als door de decors. Uit meer dan één oogpunt was Wenen voorloper van zijn prestigieuze rivaal, onder meer wat betreft de beheersing van de polychromie. Vergeten we niet dat de illustere Johann Gregor Höroldt (1696-1775), voor hij de toekomst van het schildersatelier van Meissen bepaalde tussen 1720 en 1765, zijn eerste stappen zette in het bedrijf van Du Paquier!

Door zware financiële moeilijkheden verkoopt Du Paquier zijn manufactuur aan de Staat in 1744 en krijgt de naam Keizerlijke en Koninklijke apostolische manufactuur, en komt dus onder toezicht van de Keizerin Marie-Thérèse. Het beeld van de aap dat hier getoond wordt stamt uit die periode.

NW

ZONDER TITEL

Kimpei Nakamura

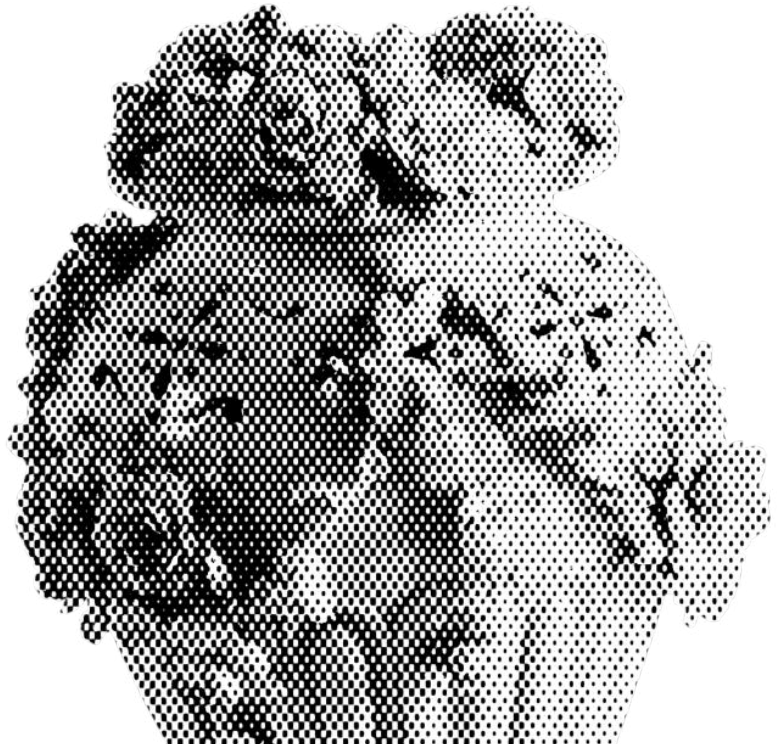
1987

Geglazuurd keramiek

Collectie van het Musée royal de Mariemont,
bewaargeving bij Keramis – Inv. Ac2005/25

In 1987 wordt de Japanse artiest uitgenodigd in de "Manufacture Nationale de Sèvres" waar hij in de schatkist duikt, het magazijn waar de oude gietvormen van het bedrijf bewaard worden, om daarmee verschillende werken samen te stellen. Deze collage is er een voorbeeld van. De artiest zoekt een zekere ruwheid en wil dus de naden van die gietvormen niet wegwerken. De groep op gedraaide voet vindt weerklank in de pot-pourri die karakteristiek is voor het begin van de productie van "zacht" porselein in Saint-Cloud

LR

VAAS POT-POURRI

Frankrijk – Saint-Cloud –

Manufacture de porcelaine

Omstreeks 1730-1750

Zacht polychroom porselein

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

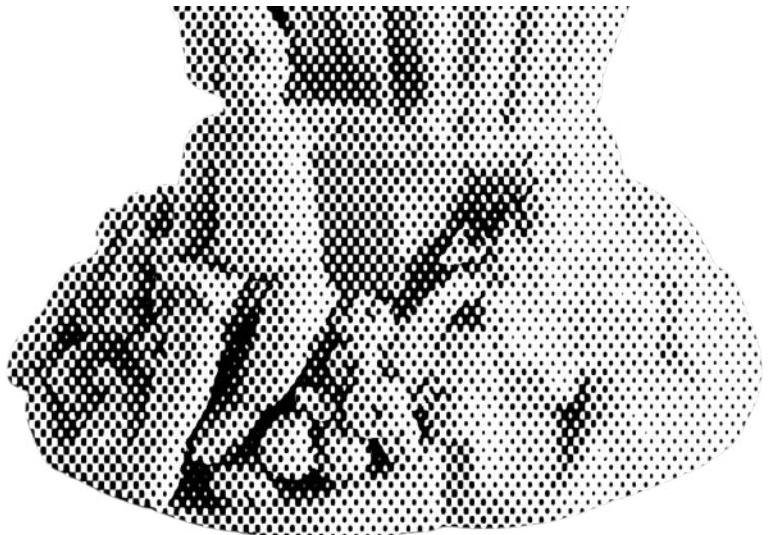
Inventaris n° Pir-0000-2689 ; 0163

De geschiedenis van de manufactuur van Saint-Cloud beslaat een eeuw waarin vier generaties van de familie Chicaneau, in samenwerking met de familie Trou, elkaar het geheim recept van porselein doorgeven tot aan de sluiting van het bedrijf in 1766. Het betreft zacht porselein, met andere woorden zonder kaolin, destijds een in Frankrijk onbekende composante, maar sinds eeuwen gekend door de Chinezen en in Saksen door Böttger ontdekt in 1709.

Het hof van de Zonnekoning is verrukt over die voorwerpen in porselein die hun intrede maken op de tafels: de "beeftas" (tas en ondertas vormen één geheel), de modellen kruidenvaatjes met verschillende compartimenten, zoutvaatjes en de heften van het bestek. Omdat staal het glazuur van het porselein kan krassen, maakt de manufactuur geen borden of schotels in porselein, maar enkel in faïence. Idem voor de toiletartikelen zoals poederdoosjes, zonder de handgrepen van de wandelstokken te vergeten.

De drie meest karakteristieke porseleindecors van Saint-Cloud zijn de broderiewerken in blauwe tinten vooral geïnspireerd op de gegraveerde werken van de ornamentalist Jean Berain (1640-1711), de Chinese taferelen in kleur, en tenslotte de "blancs de Chine" die de vloikbaarheid van de barbotine benadrukken en ruim gebruikt worden voor beeldhouwwerken. Dat is het geval bij deze pot-pourri waarvoor de beeldhouwer heel precies en met veel handigheid te werk moest gaan bij het modelleren van de bloemen bijvoorbeeld. De figurines hebben de typische kenmerken en vorm van Saint-Cloud, in een archaische, "simiesque" stijl voor wat de gezichten betreft. Een gelijkaardige pot-pourri (evenwel zonder deksel) wordt bewaard in het Victoria & Albert Museum in Londen.

NW

HULA HOOP

Claire Lézier

2019

Geglazuurd steengoed

Collectie van de stad La Louvière,
bewaargeving bij Keramis

Hard stoken Marcel, stoken, nog! Dat is het idee achter deze associatie van een lamp van de faiencerie Boch frères uit de jaren 1960 en het werk van Claire Lézier uit 2019 die op een ongewone manier een vurige cirkel uitbeeldt. Die twee stukken zijn metaforen van keramiek en van het belang van vuur. De lampvoet werd gebakken in de oven n° 7 van de sanitaire afdeling die in mei 1963 ingehuldigd werd.

LR

DE WINDVLAAG - ODORE DI FEMMINA

Johan Creten

2006

Geglazuurd porselein

Collectie van het Musée royal de Mariemont,
bewaargeving bij Keramis – Inv. Ac2017/13

Johan Creten volgde in Gent les in keramiek in het atelier van Carmen Dionyse. Daarna besliste hij om de wereld rond te reizen. Sinds enkele jaren woont hij in Parijs en krijgt internationale erkenning voor zijn werk. Dit beeld werd gemaakt in de "Manufacture Nationale de Sèvres" in het kader van een artiestenresidentie in 2005. "L'odoro di Femina" is één van de dominante thema's van zijn werk. Het verwijst naar de opera "Don Giovanni" van W.A. Mozart en de film "Profumo" van de Italiaanse regisseur Dino Risi waarin het hoofdpersonage, Fausto, cavaleriekapitein gewond in de strijd en blind, de schoonheid van de vrouwen raadt aan de hand van hun parfum. Deze buste vertolkt de vragen die de artiest zich stelt over zijn seksuele identiteit en de verhouding man-vrouw. Het lichaam van deze Venus is bedekt met rozen en algenbollen, discrete simultane evocaties van de geslachtsorganen van de twee seksen, van een complexe en mythologische relatie tussen de zee en de moeder. Over het algemeen is het werk van Creten diep narratief en symbolisch, als ze niet wild expressief is. De artiest evolueert voortdurend tussen Apollo en Thanatos, tussen de voorstelling van de schoonheid die aantrekkelijk is en de monstrositeit die weezin opwekt. Gebakken in de houtgestookte oven van de historische manufactuur in Sèvres, vormt dit stuk één van de topstukken van de artiest en wellicht van de westerse keramiek in het begin van deze eeuw.

LR

LAMPE

Manufactuur Boch Frères Keramis

1963

Geglazuurde fijne faience

Collectie Keramis – Fonds Cabus-Maloteaux –
Inv. FJM267

FULGURE

Coline Rosoux

2018

Geglazuurd keramiek

Collectie van de stad La Louvière,
bewaargeving bij Keramis

"Fulgure" van Coline Rosoux lijkt uit hetzelfde register te komen als "De Vlucht" van Antoine de Vinck aan de andere kant van het plateau, maar de werken zijn totaal verschillend. Met een diploma van Terkameren op zak is Coline Rosoux één der eerste vrouwelijke keramisten die terug aanknoopt met de traditie van figuratieve inbeelding die in Terkameren in 1950 bij Sophie Nyns en Anne Cape in voege waren. Een paardenbuste en de handen van de ruitier die de panache van "Fulgure" oproepen en ons meeneemt in een droom zonder te slapen.

LR

ZWARTE BUSTE

Pierre Caille

1964

Geglazuurd keramiek

Collectie van de Federatie Wallonië-Brussel,
bewaargeving bij Keramis – Inv. 9847

Sinds 1948 leidt hij het keramiekatelier in Terkameren (Nationale Hogeschool voor Sierkunsten) en geeft er les in "de beginselen van keramiek waar de rede niet wijkt voor de vrije verbeelding, waar de functie ondergeschikt is aan de spontane creativiteit" (Emile Langui, 1973). Dit somber werk weerspiegelt de periode van twijfel bij de artiest maar getuigt van zijn bijdrage aan de nieuwe huidige stroming, aangewakkerd door jonge keramisten als Coline Rosoux en Claire Lézier.

LR

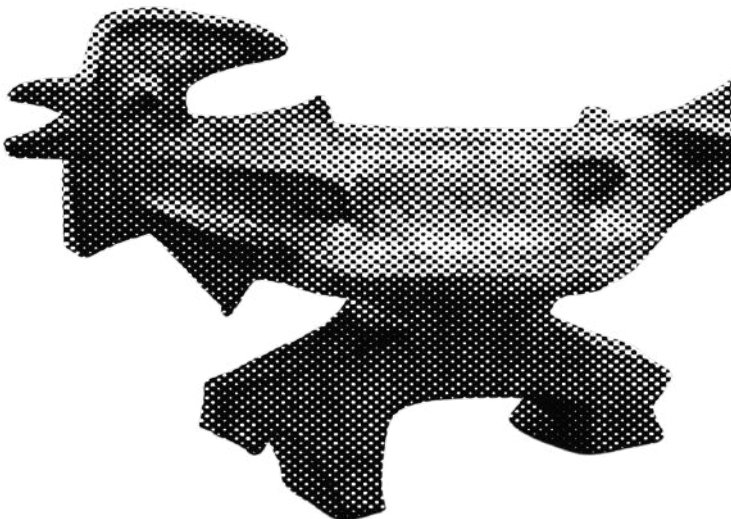
ZONDER TITEL

Jean-Pierre Laroque
2005-2006

Geglazuurde gebakken klei
Collectie van de Fondation KBF Canada,
bewaargeving bij Keramis –
Inv. DKBF001 ; Inv. DKBF002

Deze twee monumentale werken kwamen heel recent bij Keramis toe, via de Koning Boudewijnstichting, op vraag van een Belgische verzamelaarster van werken van de artiest die in Québec leeft. Jean-Pierre Laroque studeerde aan de universiteit Concordia in New-York en daar ook aan het "State College of Ceramics" van de universiteit te Alfred, in de staat New-York. Daarna gaf hij les in verschillende Amerikaanse scholen, tussen 1988 en 1995, voor hij de het educatief team vervoegde van de "Californian University" in Long Beach. Vandaag woont hij in Québec en zijn zeer figuratieve en grote beelden in keramiek die paarden of grote hoofden voorstellen, genieten veel overzeese bijval. Met zijn monumentale hoofden of bustes met overdreven gelaatstrekken slaagt Laroque er in een groteske uitdrukking te creëren die doen denken aan de beroemde portretten gevormd door groenten van Giuseppe Arcimboldo (Milaan 1527-1593).

LR

VAAS CARTER

Floris Hovers – ed. Cor Unum
2014

Geglazuurd keramiek, aluminium en rubber
Collectie Keramis – Inv. BFK2016/20

Door het verbazend uitgiftehuis Cor Unum, wat "één van hart" betekent. Cor Unum is zowat een beschutte werkplaats gespecialiseerd in artiestenuitgaves. Hier vond Floris Hovers inspiratie in een motorcarter van een voertuig om vazen te maken. De vaas, functioneel en decoratief, heeft iets met het werk van Eva Herbiet.

LR

ZONDER TITEL

Eva Herbiet
1958
Geglazuurd steengoed
Collectie Musées de Verviers

Schilder, beeldhouwster, architecturale keramiste en xylografe, houtsnijdster van de abstractie, Eva Herbiet studeerde aan de Academie voor Schone Kunsten in Luik bij Émile Berchmans en Jean Donnay. In 1955 krijgt ze de gravureprijs van die provincie. In de loop van haar carrière evolueert de artieste van gestileerd figuratief naar geometrische abstractie. Ze maakt meerdere decoratieve composities in Luik, meer bepaald in het Hôpital des Anglais. In het Congrespaleis aldaar, een strak gebouw, in 1958 ontworpen door de Luikse groep architecten liégeois Équerre, realiseert Eva Herbiet een dynamische en monumentale compositie keramische wandtegels (1958), resultaat van de samenwerking tussen de artieste en de architecten. Vandaag vinden we haar werken onder meer in de prentenkabinetten van Brussel en Luik, en dus ook in het museum in Verviers.

NW

SCHOTEL

Antonino Spoto

2013

Geglazuurde fijne faïence

Collectie Keramis – Inv. BFK2014/36

ESMÉRALDA

Ettore Sottsass

1994

Geglazuurd keramiek

Collectie van het Musée royal de Mariemont,
bewaargeving bij Keramis – Inv. Ac2012/3

EMMA

Ettore Sottsass

1994

Geglazuurd keramiek

Privécollectie – DGG.03

HULA-HOP

Nicolas Bovesse et Claude Aiello

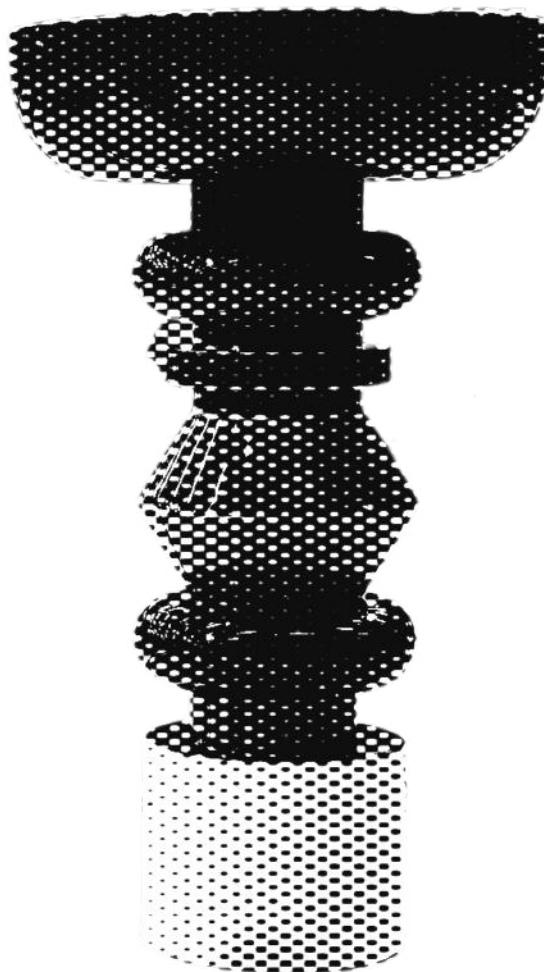
2007

Geglazuurde faïence

Collectie Keramis – Inv. BFK2021/101

Dit koppel, gevormd door twee vazen, een grote schotel en een fruitschotel toont aan dat de vorm en de functie niet noodzakelijk samen gaan. De twee vazen van Ettore Sottsass, mede-voortrekker van de revolutie die het design gekend heeft in de jaren 1980, werden gemaakt in de "Manufacture Nationale de Sèvres" in 1994. Ze maken deel uit van een eerbetoon aan beroemde en vastberaden vrouwen. Hier zijn het twee romanpersonages, Esmeralda uit "Notre Dame de Paris" van Victor Hugo en de strijdlustige Emma Bovary uit de gelijknamige roman van Gustave Flaubert. De grote coupe van Antonio Spoto twijfelt tussen coupe zijn of een beeld uit de optische kunst. De kronkelende wendingen in faïence van Nicolas Bovesse worden bekroond met een coupe van een verrassende vorm. Het betreft een micro-editie gerealiseerd met de pottenbakker Claude Aiello van Vallauris en de Brusselse galerij The Gallery. Al die stukken zijn functioneel maar vooral bedoeld als smaakvolle voorwerpen.

LR

BURN TO TELL

Hugo Meert

2014

Geglazuurde faience

Collectie Keramis – Inv. BFK2021/66

INTELLECTUAL GNOME

Rik Delrue

1997

Verguld porselein

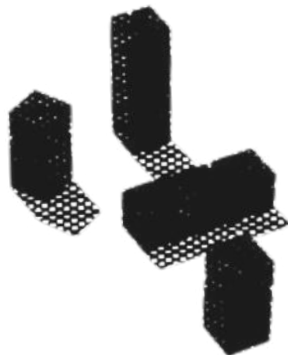
Illustratie van Jean Peetermans, alias "Péji"

Collectie van het Musée royal de Mariemont, bewaargeving bij Keramis – Inv. Ac2005/10

Twee voorwerpen waar het goud glans geeft aan een kritisch commentaar over de vrije meningsuiting.

De tuinkabouter van Rik Delrue werd uitgegeven in een reeks van 50 die in 2005 de eisen droegen van 50 intellectuele en artistieke Belgische personaliteiten.

LR

SCHAAKSPEL

Antoine de Vinck

Geen jaartal

Hout, gemengde materialen

Collectie Keramis – Fonds Alice de Vinck – Inv. FADV022

Kunstuitgave van de abdij van Maredsous begin jaren 1950. Dit houten spel illustreert de stilistische capaciteiten van de toekomstige keramist waarvan een groot beeld te zien is, opgebouwd uit in elkaar gewerkte volumes.

LR

ZONDER TITEL

Antoine de Vinck

1991

Geglazuurd steengoed

Collectie van de Federatie Wallonië-Brussel, bewaargeving bij Keramis – Inv. 18.996

KRUIDENSET

Duitsland – Meissen – Porseleinmanufactuur

Omstreeks 1730 –1735

Polychroom hard porselein merk blauwe gekruiste degens

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

Inventaris n° Pir-0000-2718

Dit tamelijk zeldzaam ensemble bestaat uit een dienblad, een mosterdpot, een olie- en azijnstel, twee zoutvaatjes in schelpvorm en een pepervaatje.

Het decor, dat veel witte ondergrond vrijlaat, wordt gevormd door vogels, bloemen en takken. Het is gebaseerd op het porselein van Kakiemon, Japans van oorsprong, dat van grote invloed was bij de nieuwe porseleinfabrieken in de XVIIIe eeuw in Europa. In Meissen was de productie sterk gericht op het nabootsen van porselein uit het Verre Oosten. Dit zeldzaam ensemble is er een zeer mooi voorbeeld van.

Opgericht door de keurvorst van Saksen, Auguste Le Fort in 1710, na het geslaagde onderzoekswerk van Johann Friedrich Böttger (1682–1719), was Meissen de eerste Europese manufactuur die hard porselein met kaolin zoals de Chinezen kon maken. In 1719 volgt de Weense schilder Johann Gregorius Höroldt (1696–1775) hem op. Hij wordt beschouwd als de beste schilder en kleurmenger van de XVIIIe eeuw. Zijn ontdekking is de beheersing van het procédé "klein vuur" in 1723, jaar vanaf wanneer meer en brillantere kleuren kunnen gebruikt worden. Hij stelt ook de samenstelling van meerdere achtergrondkleuren op punt. Hij legt alle schilders van het bedrijf een gemeenschappelijke stijl op, sterk geïnspireerd door Chinese taferelen. In 1731 laat de aanwerving van de beeldhouwer Johann Joachim Kändler (1706–1775) door de manufactuur het bedrijf toe volop zijn roeping te volgen, zowel op sculpturaal vlak als qua vormen. De productie neemt dan ook wat afstand van het gebruik van decors ten voordele van een meer plastische aanpak.

NW

EXPRESSO-SERVIES

Matteo Thun

1988

Gegoten aluminium en synthetische materialen
Collectie Keramis – Inv. BFK2021/97-99

Volledig in tegenstelling met de rijkdom van het porselein van Meissen is dit espresso-servies in beschilderd gegoten aluminium een archetype van het design van de jaren 1980, net zoals de productie van Ettore Sottsass van hiervoor.

LR

PIGGY BOARD

Rik Delrue

2007

Geglazuurd keramiek
Bewaargeving privéstuk

Auteur van de “Intellectual Gnome”, Rik Delrue heeft later deze reeks ontwikkeld met als thema dat alles wat ons dierbaar is zou moeten gevrijwaard worden. De artiest heeft uiteenlopende personen gevraagd naar moeilijke momenten, onder andere aan gevangenen en vluchtelingen maar ook dichters en artiesten, en of die elk een spaarpotvarken wilden maken die hun gemoedstoestand weergaf. Dit varken symboliseert de vlucht en de afstomping van de rede tegenover populisme en extremisme.

LR

ENSEMBLE « IMITATIEHOUT » VAN VALLAURIS

Grandjean Jourdan

Omstreeks 1950

Geglazuurd porselein

Collectie Keramis – Inv. BFK2017/05,
BFK2020/154, BFK2020/258

Dit decoratief ensemble (zeer verrassend ook) in faïence van Vallauris dat hout nabootst, werd gekozen omwille van sommige connotaties met het theepotje van de artiest Ah Leon. Het illustreert de ongebreidelde fantasie van de productie van Vallauris uit de jaren 1950-60.

LR

DRIEVOETIG THEEKANNETJE

Engeland

2e helft 18e eeuw

Zwarte en vergulde faïence

Collectie Musées de Verviers.

Legaat Hauzeur de Simony, 1909.

Inventaris n° Pir-0000-2532 ; 0633

De eerste geglazuurde zwarte faïence werd gemaakt in Engeland tussen 1740 en 1780 door de manufactuur van Thomas Whieldon in Stoke-on-Trent (Staffordshire) en door enkele andere Engelse bedrijven.

Als ze niet gemerkt zijn worden die faïencestukken meestal toegeschreven aan de productie van manufacturen uit Staffordshire. Die streek is trouwens al vroeg het industrieel centrum van keramiek in Engeland. Daar werkte ook de beroemde J. Wedgwood vanaf 1758.

De Engelse keramische industrie is resoluut gericht op technische vooruitgang om sterkere stukken te kunnen maken, in het bijzonder voor koffie- en theeserviezen. In de XVIIIe eeuw maakt men dit type faïence, dat “Engels zwart” genoemd werd, ook op het continent in Rijsel, Brussel en Doornik. In de XIXe eeuw vind men er ook in Andenne, Nimy, Septfontaines (Luxemburg).

Onlangs werd aangetoond dat de toeschrijving van sommige zwarte stukken aan de fabriek in Saint-Servais (Namen) zou moeten herzien worden.

NW

ZIE JE HET THEEPOTJE IN
DE VORM VAN EEN KAAK?
WAARVOOR DIENT DE PELS DIE
ER BIJ LIGT VOLGENS JOU?

DOOR DE PELS ROND HET KANNETJE
TE WIKKELLEN ALS EEN DEKEN BLIJFT
DE THEE LANGER WARM.

HIGH TEA POT

Wieki Somers

2003

faïence en huid

Collectie van het Musée royal de Mariemont,
bewaargeving bij Keramis – Inv. Ac2005/149

THEEPOTJES

Ah Leon

1998

Steengoed

Collectie van Frank Steyaert,
bewaargeving bij Keramis – Inv. DFS018

Deze twee theekannetjes zijn parabolen van de thee.

Het eerste in de vorm van de schedel van een everzwijn met waterratbont om de thee langer warm te houden is morbide. Net als het eerste is het tweede, een nabootsing van extreem rustiek hout, ook een antithese van het genot van de traditionele theeceremonie en -degustatie.

LR

DE VLUCHT

Antoine de Vinck

1980

Geglazuurd steengoed

Collectie Keramis –

Fonds Alice de Vinck – Inv. FAdV046

Steengoed, gebakken in een houtgestookte oven en geglazuurd met zout, kwam terug in de kijker door de pottenbakkers uit de jaren 1950-1960. De vlucht van Antoine de Vinck vertoont overeenkomsten met het uitzonderlijk stuk uit het begin van de productie in Raeren in de 16e eeuw. Dit landelijk dorp in het oosten van België was ooit een belangrijk productiecentrum van recipiënten in steengoed, zoals Bouffioulx dat was in de vallei van de Samber.

LR

BARTMANSKRUG OF BAARDMANKRUIK

Bartmannskrug of baardmankruik

België – Raeren

Omstreeks 1560-1570

Steengoed

Collectie Musées de Verviers.

Inventaris n° Pir-0000-2115 ; 1432

Steengoed is een in de massa gevitriifeerd keramisch materiaal, dus niet poreus, een mengsel van verschillende kleisoorten met hoog siliciumgehalte, zogenaamde steengoedklei. Baktemperatuur tussen 1200 en 1300°C.

Vanaf de XIIIe eeuw specialiseren bedrijven in de Rijnstreek zich in hoge mate in de productie van steengoed: Siegburg/Brühl (D), Keulen/Frechen (D), Langerwehe (D) en Raeren (B). Later, vanaf de XVIIe eeuw, besluit Westerwald (D) om ook steengoed te produceren.

Hoewel de stukken die in de Middeleeuwen gemaakt werden (vooral kruiken en potten voor vloeistoffen, om te drinken of om voedsel in te bewaren) bijzonder eenvoudig van vorm zijn, zonder enige versiering, zijn die uit de tijd van de Renaissance al veel rijker versierd. Duitse en Hollandse schilderijen uit de 16e en 17e eeuw waarop taferelen van banketten voorkomen tonen vaak stenen bekers of kruiken waarvan de wand soms versierd is met bebaarde gezichten (Bartmannskrug) zoals het model dat hier getoond wordt. De pottenbakkers van Raeren maakten dergelijke "bartmannskrug" kruiken al in de 15e eeuw. Ze kenden veel bijval en werden naar gans Europa uitgevoerd, vooral naar Engeland.

NW

FEESTELIJK WEEKEND !

05 + 06.02 - van 10u tot 18u

GRATIS

RONDLEIDINGEN (in het Frans)

10.04 - van 14u tot 15u30

10.07 - van 11u tot 12u30

INGANG VAN HET MUSEUM + 4€

EERSTE ZONDAG VAN DE MAAND... MET DE FAMILIE!

Een leuke rondleiding door de tentoonstelling gevolgd door een workshop

03.07 - van 14u tot 16u00

5€, gratis voor kinderen onder de 5

VOYAGE AUTOUR DE LA TERRE

Stage voor kinderen 6 > 12 jaar

11 > 15.07 - de 9h à 16h

95€

TERRINE ET SCULPTURE ANIMALIÈRES

Initiatiedag voor volwassenen

06.07 - van 10u tot 17u

55€

EERSTE ZONDAG VAN DE MAAND

06.03, 03.04, 01.05, 05.06, 03.07, 07.08

GRATIS OPENING

AL DEZE ACTIVITEITEN KUNNEN
GERESERVEERD WORDEN OP
ONZE WEBSITE, WWW.KERAMIS.BE
OF TELEFONISCH OP 064 23 60 70

MEER INFORMATIE EN VOLLEDIG
ACTIVITEITENPROGRAMMA OP
KERAMIS.BE

Teksten Ludovic Recchia
Nathalie Weerts

Vertaling Dirk Storme

